

Mottagare: kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Er ref: KN2025/02059

Green Power Swedens och Svensk Vindkraftförenings remissvar om intäktsdelning med närboende

Green Power Sweden och Svensk Vindkraftförening tackar för möjligheten att svara på remiss av promemorian *Intäktsdelning från vindkraftsanläggningar – Kompletterande promemoria till betänkandet Värdet av vinden (SOU 2023:18)*.

Green Power Sweden är en branschförening för företag som arbetar med storskalig vindkraft, storskalig solkraft och energilagring. Våra medlemmar står tillsammans för mer än en fjärdedel av Sveriges elproduktion, och bidrar med lagringseffekt för balansering av elsystemet. Våra medlemsföretag möjliggör elektrifieringen av Sverige.

Svensk Vindkraftförening (SVIF) är en producentförening för vindkraft och företräder 650 medlemmar med ett gemensamt mål att verka för en effektiv utveckling och långsiktigt lönsam vindkraft i Sverige. Svensk Vindkraftförening finns representerade i landets alla elområden och samlar både storskaliga och småskaliga producenter.

Den omställning som krävs för att klimatmålen ska kunna nås förutsätter en omfattande elektrifiering, och utbyggnaden av ny elproduktion behöver ske i takt med den efterfrågan som skapas av bl.a. industrins omställning. Landbaserad vindkraft är det kraftslag som bäst kan möta en snabbt ökande efterfrågan till lägst kostnad. Utbyggnaden av landbaserad vindkraft är avgörande för att Sverige ska kunna ställa om och samtidigt stärka svensk ekonomi och konkurrenskraft.

Sammanfattning av synpunkter

- Våra föreningar är positiva till förslaget om intäktsdelning till närboende eftersom det kan bidra till stärkt lokal acceptans för vindkraft och till fler beslut om kommunal tillstyrkan. Eftersom staten tar ansvar för att stärka acceptansen genom att fördela en summa som motsvarar den statliga fastighetskatten för vindkraft till sådana kommuner, är vår bransch beredd att bidra genom intäktsdelning till närboende.

- Vi hade föredragit Incitamentsutredningens förslag om att en myndighet skulle ansvara för systemet med intäktsdelning. En förutsättning för att genomföra det system som i föreslås i stället är att det utformas så att de administrativa bördorna och riskerna för vindkraftsägarna begränsas tydligare.
- Promemorian innehåller en del ogrundade negativa beskrivningar av vindkraft. Sammantaget kan de ge intryck av att intäktsdelningen är en kompensation för påverkan från vindkraft trots att det är tillståndsgiven verksamhet. Syftet med ett system för intäktsdelning är i stället att stärka incitamenten för utbyggnad av vindkraft¹, vilket bör genomsyra den kommande propositionen och läggas till i 1 § lagen om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar.
- Vi stöder att ett system för intäktsdelning införs, men anser att effekterna för branschen underskattas i konsekvensanalysen. Alla kostnader eller subventioner som påförs ett kraftslag kommer att påverka konkurrensförhållanden, och att betala upp till två procent av intäkterna är en avsevärd kostnadsökning för ett vindkraftsprojekt. Att kommunal tillstyrkan krävs för vindkraften är redan en konkurrensnackdel jämfört med andra tillståndspliktiga verksamheter.
- Det bör införas en kontrollstation för översyn av effekterna av systemet för intäktsdelning. Som vi framför i synpunkterna på modellen för intäktsberäkning nedan bör en sådan kontroll bl.a. omfatta hur stor del av intäkterna som faktiskt inkluderas.
- Promemorian och förslagen är överlag väl strukturerade och genomarbetade, men eftersom lagstiftningen är av stor vikt för vår bransch har vi valt att lämna synpunkter per bestämmelse i författningsförslagen i andra delen av remissvaret.

Övergripande synpunkter

Våra föreningar är positiva till förslaget om intäktsdelning till närboende eftersom det kan bidra till stärkt lokal acceptans för vindkraft och till fler beslut om kommunal tillstyrkan. En avgörande skillnad för vindkraft på land och i territorialhavet jämfört med andra miljöfarliga verksamheter är just kravet på kommunal tillstyrkan, som är skälet till att det behövs incitament för vindkraft i form av bl.a. intäktsdelning med närboende. I år har kommunerna gett tillstyrkan till en mycket liten andel av alla vindkraftsprojekt², och det är därför av stor vikt att reformen kommer på plats så snart som möjligt.

Det är positivt att staten avser bidra med medel till kommuner som har vindkraft eller tillstyrker nya projekt. Eftersom staten tar ansvar för att stärka acceptansen genom att fördela en summa som motsvarar den statliga fastighetsskatten för vindkraft till sådana

¹ Incitamentsutredningens direktiv 2022:27.

² <https://greenpowersweden.se/statistik/kommuner-har-stoppat-90-procent-av-vindkraftsprojekten-under-2025/>. Efter att statistiken publicerades har ytterligare ett antal kommuner sagt nej till vindkraftsprojekt.

kommuner, är vår bransch beredd att bidra genom intäktsdelning till närboende. Det är viktigt att de utlovade medlen till kommunerna börjar betalas ut så snart som möjligt och att ersättningen blir långsiktig, för att skapa förutsebarhet för både kommuner och vindkraftsföretag. Det behöver också säkerställas att summan som ska fördelas framöver motsvarar den sammantagna fastighetsskatten som vindkraften betalar årligen i Sverige. Enligt våra beräkningar kommer vindkraften att betala upp mot 460 miljoner kronor i fastighetsskatt för 2026, att jämföra med den avsatta summan i statsbudgeten på 370 miljoner kronor för 2026 och 400 miljoner kronor för 2027.

Incitamentutredningens förslag³ var att en myndighet skulle ansvara för systemet med intäktsdelning. Det hade skapat en större tydlighet och mindre administrativa kostnader och bördor för verksamhetsutövarna än förslaget i promemorian. Det hade dessutom inneburit mindre risk för tvister som kan orsaka stora kostnader för verksamhetsutövarna. Utredningens förslag hade därför varit att föredra. Bedömningen i promemorian är att den nya regleringen kan ge upphov till visst administrativt arbete för verksamhetsutövarna och bara marginella kostnader. Utifrån det system som föreslås välkomnar vi förslaget att byggnadsägarna själva ska anmäla om de vill ha ersättning, och förslaget om specialpreskription efter tre år. Intäktsdelningen kommer dock ändå att innebära ett relativt omfattande arbete och därmed kostnader för verksamhetsutövarna, samt en avsevärd risk för tvister. En förutsättning för att genomföra förslagen om intäktsdelning är därför att de utformas så att de administrativa bördorna och riskerna för verksamhetsutövarna begränsas så mycket som möjligt.

Ogrundat negativa beskrivningar av vindkraft bör ändras

Vi noterar att promemorian innehåller en del ogrundade negativa beskrivningar av vindkraft. Sammantaget kan de ge intryck av att intäktsdelningen är en kompensation för påverkan från vindkraft trots att det är tillståndsgiven verksamhet. Syftet med ett system för intäktsdelning är i stället att stärka incitamenten för utbyggnad av vindkraft⁴.

Ett exempel är att det i promemorian står att vindkraft ger en *mycket begränsad lokal nytta*. Det finns bl.a. studier från Vindkraftscentrum⁵ om vad en etablering innebär för bygden i form av bl.a. arbetstillfällen, skatteintäkter och ökade lokala intäkter från konsumtion. Dessutom finns det en praxis inom branschen att ge stöd till lokalsamhället i form av t.ex. bygdemedel eller finansieringsmodeller för lokal utveckling⁶ vilket andra miljöfarliga verksamheter eller kraftslag normalt inte ger. Prognoser pekar också på ett kraftigt ökat elbehov i hela Sverige de kommande decennierna.⁷ Vindkraften bidrar till lägre elpriser och

³ *Värdet av vinden* SOU 2023:18, s. 146.

⁴ Incitamentsutredningens direktiv 2022:27.

⁵ <https://vindkraftcentrum.se/rapporter/>.

⁶ Se t.ex. Garantias Medvindslån <https://www.garantia.se/medvindslanet/>.

⁷ Se t.ex. *Energipolitikens långsiktiga inriktning*, prop. 2023/24:105, som sätter ett planeringsmål för att möta ett elbehov om minst 300 TWh till 2045.

är en förutsättning för såväl den lokala som regionala industrins utveckling och konkurrenskraft. Skrivningen om *mycket begränsad lokal nytta* bör därför strykas.

Ett annat exempel är att det anges i promemorian att det främst bör vara de som *påtagligt påverkas* av vindkraftsanläggningen som ska ha rätt till en andel av intäkterna från anläggningen. Vindkraft är underställd samma stränga miljölagstiftning som all annan verksamhet och påverkan från en anläggning bedöms i miljöprövningen. Om påverkan är för stor får anläggningen inte tillstånd. Vi anser därmed att *påtaglig* bör strykas. Dessutom kommer en del som bor upp mot åtta verkshöjder bort inte påverkas av vindkraftverken men ändå ha rätt till intäktsdelning.

Intäktsdelningen kan väntas få positiv påverkan på fastighetsvärden

I promemorian anges att det kan bli aktuellt med skadestånd med anledning av ljudemissioner och andra störningar som sänker fastighetsvärdet. Det har genomförts olika vetenskapliga studier av hur vindkraft påverkar fastighetsvärden, men det finns många parametrar som påverkar så det går inte att dra några entydiga slutsatser och särskilt inte för fastigheter som ligger upp mot åtta verkshöjder från vindkraftsanläggningar. Det bör förtydligas i promemorian att förslagen gäller tillståndsgiven verksamhet som ska klara de villkor som sätts för bl.a. ljud och skuggor. Det vore därmed i mycket sällsynta undantagsfall som en vindkraftsanläggning eventuellt skulle kunna påverka ett fastighetsvärde på ett sådant sätt att det skulle berättiga till skadestånd. Dessutom kommer bostadsbyggnader som omfattas av intäktsdelningen få en ersättning som kan förutsättas ha en positiv påverkan på fastighetsvärdet.

Konsekvensanalysen

I konsekvensanalysen görs bedömningen att intäktsdelningen inte kommer ha någon snedvridande effekt på konkurrensen mellan olika kraftslag eftersom landbaserad och kustnära vindkraft har en lägre produktionskostnad än andra kraftslag.

Marknadsförutsättningarna för landbaserad vindkraft är i dagsläget annorlunda än vad läget var när Incitamentsutredningen tillsattes, vilket beror på bl.a. låga elpriser till följd av att elektrifieringen inte sker som den behöver för att kunna nå klimatmålen. Samtidigt innebär den nya politiska inriktningen med riktade statliga stöd till vissa kraftslag försämrade marknadsförutsättningar för all annan kraftproduktion, såväl ny som befintlig, inklusive landbaserad vindkraft.

Alla kostnader eller subventioner som påförs ett kraftslag kommer att påverka konkurrensförhållanden. Att betala upp till två procent av intäkterna är en avsevärd kostnadsökning för ett vindkraftsprojekt och det blir särskilt betungande under rådande marknadsförhållanden. Dessutom är ett huvudskäl till att införa intäktsdelning med närboende att öka acceptansen och därmed antalet beslut om kommunala tillstyrkan för projekt. Att kommunal tillstyrkan krävs för vindkraft är redan en konkurrensnackdel jämfört med andra tillståndspliktiga verksamheter.

Vi anser att det bör införas en kontrollstation för översyn av effekterna av systemet för intäktsdelning. Som vi framför i synpunkterna på modellen för intäktsberäkning nedan bör en sådan kontroll bl.a. omfatta hur väl modellen fungerar.

Vi vill uppmärksamma ett möjligt fel i ersättningsvärdena som anges i tabell 4.3. Det framstår som att beräkningarna utgår från en högre total produktion per vindkraftverk än de 21 000 MWh som 6 MW x 3 500 h motsvarar. Resultatet blir att redovisade värden blir för höga i storleksordningen 14 procent. Tabell 4.2 och tabell 4.3 bör ha samma ingångsvärden när det gäller produktion. Tabell 4.3 bedömer vi därmed borde se ut som nedan.

A	9 800	11 000	16 100	22 400
B	7 900	8 800	12 900	18 000
C	5 900	6 600	9 700	13 500
D	3 000	3 300	4 800	6 700

Det bör noteras att redan 3 500 och ännu mer 4 000 fullasttimmar är mycket högt räknat för landbaserad vindkraft. Vi föreslår också att lägga till ett scenario i tabell 4.3 med 20 öre/kWh för en mer balanserad framställning.

Synpunkter på författningsförslagen

1 § Lagens syfte

En inledande bestämmelse om lagens syfte bör utgöra stöd för tolkning och tillämpning av lagens bestämmelser. I förslaget i promemorian anger 1 § att syftet är att ge ägare av bostadsbyggnader nära vindkraftsanläggningar rätt till ersättning, men det är bara verktyget. Den föreslagna bestämmelsen anger därmed inget verkligt syfte med lagen och behöver kompletteras. När regeringen aviserade incitamentspaketet för vindkraft i budgetpropositionen för 2025 angavs att det var för att förbättra förutsättningarna för en effektiv utbyggnad av vindkraften⁸, och det syftet bör läggas till i 1 §.

2 § Lagens omfattning

Vi stödjer förslaget till omfattning av lagen.

⁸ Proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 20, *Politikens inriktning*, s. 83.

3 § Definitioner

1. Bostadsbyggnad

Definitionen av *bostadsbyggnad* behöver förtydligas. Otydliga definitioner kan leda till en ökad administrativ börda för verksamhetsutövaren för att säkerställa vilka som har rätt ersättning och innebär en ökad risk för tvister. Det är bra att det framgår av promemorian att enkla hus som t.ex. jaktstugor inte ska omfattas av rätten till intäktsdelning, men beskrivningen av vilka typer av byggnader som ska omfattas och inte behöver utvecklas ytterligare. Det behöver t.ex. beskrivas vad som gäller om det finns flera byggnader på samma skifte och några av dem är kopplade till huvudbyggnaden. Det behöver också beskrivas vad som ska gälla för sådana byggnader som inte kräver bygglov efter de senaste ändringarna av plan- och bygglagstiftningen.

Det vore mer lämpligt och mer lätthanterligt både för verksamhetsutövaren och för den som anmäler om ersättning om definitionen av bostadsbyggnad utgår från registrering i fastighetsregistret. Det bör vara ett kriterium för ersättning att byggnaden vid senaste taxeringen är indelad som småhus, ägarlägenhet eller hyreshus, och taxeringskoden kan användas, eller att ägaren kan uppvisa slutbesked från kommunen. Om en byggnadsägare som anser att dennes byggnad är felregistrerad bör denne ansvara för att rätta fastighetsregistret och att sådan ändring görs innan anmälan om ersättning lämnas in. Frågan om byggnader på ofri grund bör kunna lösas genom att införa möjlighet till undantag från kravet på registrering och genom att det åligger byggnadsägaren att belägga förhållandena i anmälan.

De bostadsbyggnader som ska omfattas av intäktsdelning bör vara av den typ som omfattas av riktvärden för t.ex. ljud och skuggor från vindkraft. Bevisbördan bör ligga på byggnadsägaren att visa att byggnaden är inrättad och faktiskt används som bostad, och det vore lämpligt med kriterier i form av att det ska finnas t.ex. kök och hygienutrymme.

3. Elområde

Vi har inga synpunkter på definitionen av elområde.

3. Intäktsår

Intäktsår definieras enligt förslaget som *det kalenderår som en intäkt uppkommit*. Det bör förtydligas om *uppkommit* avser när intäkten erhöles av verksamhetsutövaren eller när intäkten upparbetades.

4. Marknadstidsenhet

I definitionen av *marknadstidsenhet* i 3 § pkt 4 bör det tydliggöras att det är den kortaste perioden som åsyftas, för att undvika misstolkningar. Förslag till formulering:

4. marknadstidsenhet: den kortaste period för vilken marknadsvärdet av elpriset är fastställt,

5. Nettoelproduktion

Beskrivningen *den producerade el som matas in på nätet* blir missvisande eftersom den bör utgå från den faktiska elproduktionen från vindkraft i anläggningen. Vid eventuellt byggande av hybridparker kan två specialfall uppstå som behöver hanteras. Dels när t.ex. en viss del av elen vidareförädlas till en annan energiform och därmed levereras från vindkraftsanläggningen i en annan form (t.ex. vätgas), dels när ett annat produktionslag (t.ex. solkraft) byggs bakom den mätare som registrerar mängden el som matas in på nätet.

För dessa båda fall behöver verksamhetsutövaren redovisa den el som faktiskt producerats av vindkraften. Detta sker genom att antingen lägga till den el som använts för att producera en annan energiform eller dra ifrån den el som producerats av ett annat produktionslag än vind.

Anläggningsägaren till någon form av hybridpark behöver mäta den el som åtgår eller läggs till enligt fallen ovan. Mätningen behöver ske med den kortaste period för vilken marknadsvärdet av elpriset är fastställt för att kunna räkna fram den ersättningsgrundande elproduktionen för varje tidperiod. Denna elproduktion bör sedan ligga till grund för intäktsdelningen.

6. Verksamhetsutövare

Som konstateras i promemorian finns det inte en heltäckande definition av begreppet *verksamhetsutövare* i miljöbalken, och begreppet kan avse den som står för driften av en anläggning eller den som är ägare. Enligt praxis är det den som har de faktiska och rättsliga möjligheterna att vidta en åtgärd. För vindkraftsanläggningar är det inte ovanligt att ägaren är en annan än den som står för driften och också har rätt att vidta åtgärder, och det finns anläggningar som har ett tillstånd men fler än en ägare. Beskrivningen i förslaget behöver därför utvecklas så att det säkerställs att definitionen pekar ut den som har rätt till intäkterna från vindkraftsanläggningen.

Vi ser inget argument för undantaget från huvudregeln att den som sänder ett meddelande står risken för att det kommer fram, och föreslår att huvudregeln ska tillämpas för att minska risken för tvister för vindkraftsägarna.

7. Vindkraftsanläggning

Eftersom *vindkraftsanläggning* ingår i definitionerna bör det användas konsekvent och förkortningar till *anläggning*, *vindkraftspark* eller *park* bör undvikas.

8. Vindkraftsverkets höjd

Vattenytan bör ändras till *meter över havet* och det bör läggas till att det endast gäller havsbaserad vindkraft.

4 § Verksamhetsutövarens skyldighet att betala vindkraftsersättning.

Enligt förslaget ska även den produktion som uppstår vid provdrift ge rätt till intäktsdelning. Det är mycket små mängder el som produceras för provdrift och vi ser inte att det motiverar den administration det skulle orsaka. Dessutom kan det förekomma andra avtal med t.ex. turbin tillverkare för provdriften. Vi förordar därför att skyldigheten till intäktsdelning bör inträda när en vindkraftsanläggning tas i full kommersiell drift.

5 § Tidpunkten för när en bostadsbyggnad ska ha funnits

Den föreslagna tidpunkten att en byggnad ska ha funnits eller vara under uppförande vid tidpunkten för inlämning av ansökan skapar tydlighet. Det bör dock noteras att det förekommer att byggnader får bygglov under tiden från att planerna på en park blir kända och att ansökan lämnas in, och det kan användas för att få intäktsdelning.

Det är bra att det framgår av författningskommentaren att det utöver bygglov krävs startbesked och att någon byggåtgärd ska ha vidtagits för att en bostadsfastighet ska anses vara under uppförande. Det bör dock förtydligas vad som avses med byggåtgärd, t.ex. markarbeten eller att byggnaden är stormrest. Det bör också läggas till att ersättning inte betalas ut förrän slutbesked har lämnats. Vi ser en stor risk för otydlighet i och med de senaste ändringarna av plan- och bygglagstiftningen som undantar vissa typer av komplementbyggnader och liknande från kravet på bygglov. Ett alternativ är att ägare till sådana byggnader ska behöva registrera dem som bostadsbyggnader eller frivilligt ansöka om bygglov för att få vindkraftsersättning.

I motivtexten anges som exempel på *särskilda skäl* att en byggnad har brunnit eller rivits, och i författningstexten att en byggnad belagts med användningsförbud och att åtgärder vidtagits för att avhjälpa bristerna. En ventil som formuleringen om särskilda skäl innebär alltid en risk för tolkningssvårigheter och tvister. Det bör därför anges samma exempel i texten som i författningskommentaren, och i den senare bör det anges att *särskilda skäl* ska tolkas restriktivt.

Enligt författningskommentaren ska den del av byggnaden som avståndet mäts från funnits vid den tidpunkt som nämns i 5 § första stycket 2. Det är positivt att det tydligt framgår att om en byggnadsägare i ett senare skede låter bygga ut sin byggnad ska den nya delen inte kunna användas för att ge rätt till en högre andel av intäkterna. Det behöver dock förtydligas vad som gäller för mät punkt för bostadsbyggnader som varit under uppförande vid tidpunkten för ansökan om tillstånd. Det bör åligga byggnadsägaren att visa att den del som avståndet ska mätas från byggs i enlighet med beviljat bygglov.

6 § Närboendes anmälan om ersättning

Vi är positiva till förslaget att byggnadsägaren skriftligen ska anmäla om den vill ha ersättning, och anser att tidsfristen för anmälan kan utökas till två månader. Det är också bra att det ska kunna göras på annat ändamålsenligt sätt som t.ex. e-post, för att det ska göras per post innebär en stor administrativ börda. En lösning kan vara en digital anmälningsfunktion med möjlighet till användning av post för byggnadsinnehavare som inte har tillgång till digitala lösningar. Ett digitalt förfarande kan också minska risken för otydlighet vid fråga om en anmälan har gjorts inom föreskriven tid.

Verksamhetsutövarens informationsskyldighet behöver förtydligas i författningskommentaren och i motivtexten. Det behöver framgå hur och när en verksamhetsutövare ska informera om möjligheten till vindkraftsersättning, när och till vem en ansökan om ersättning ska göras etc. Det behöver också framgå om det krävs en kungörelse, information på hemsida eller annat. Det är viktigt att verksamhetsutövarens informationsskyldighet är tydligt beskriven och samtidigt inte skapar onödigt stor administrativ börda.

7 § Ersättning till markägare

Vi uppfattar av författningskommentaren att uttrycket *upplåter mark* i bestämmelsen avser arrendeavtal. För en vindkraftsanläggning tecknas dock normalt både arrendeavtal och nyttjanderättsavtal, vilka båda innebär att fastighetsägaren upplåter mark och om bestämmelsen genomförs behöver det förtydligas vad som avses. I det här fallet bör *fastighet* endast avse skiften som upplåts.

Att exkludera fastighetsägare som potentiellt skulle kunna upplåta mark till vindkraftsområdet genom arrende från intäktsdelning riskerar att försvåra verksamhetsutövarens markåtkomst, om fastighetsägaren ser möjlighet att få ett högre belopp i intäktsdelning än i arrendavgift. Den föreslagna bestämmelsen blir också tandlös eftersom en sådan situation skulle kunna lösas med en avstyckning av fastigheten och fastighetsägaren blir då berättigad till både arrendavgift och intäktsdelning. Det kan även bli mer administrativt komplicerat för verksamhetsutövaren att jämföra inkomna anmälningar om vindkraftsavgift med arrendeavtal för att kontrollera att ingen anmält om ersättning utan att vara berättigad enligt denna bestämmelse.

Förslaget riskerar att missgynna t.ex. små markägare som har en liten andel av den mark som behövs för anläggningen, eller markägare som tillåter att en kort bit väg går över deras fastighet och bara får en mindre arrendeersättning. Ett arrendeavtal kan också avse ett skogsskifte som ligger flera kilometer från en bostadsbyggnad på samma fastighetsbeteckning, medan flera andra parter äger marken närmast bostadsbyggnaden. I ett sådant fall kan fastighetsägaren arrendera ut sitt skogsskifte och därmed inte få vindkraftsersättning, men kan inte påverka om andra markägare upplåter mark nära bostadsbyggnaden.

8 § Beräkning av ett vindkraftsverks intäkter

Att basera intäktsdelningen på faktisk intäkt hade på ett sätt varit den bästa lösningen, eftersom en modell aldrig kan fånga hela den verkliga intäkts- och kostnadsbilden från en vindkraftsanläggning. Att basera intäktsdelningen på faktisk intäkt är dock problematiskt av flera skäl, varav några viktiga lyfts i promemorian. Det är centralt att beräkningen är transparent och trovärdig, och vi anser att en modell enligt förslaget kommer att spegla faktiska intäkter bra nog för att utgöra en god uppskattning som dessutom är tillräckligt transparent.

Det är positivt att förslaget till intäktsberäkningen fångar capture rate för vindkraften. Anläggningens produktion gånger det faktiska spotpriset den aktuella timmen/kvarten innebär att det blir ett viktat pris för vindkraften och att capture rate fångas upp. På så sätt fångas även vissa obalanskostnader upp.

Vi anser dock att följande ändringar behövs:

- Det bör förtydligas att det är elpriset inom aktuellt elprisområde som avses.
- Förslaget hänvisar till Nord Pool AS, men det är inte säkert att framtidens dagenföremarknad har samma aktör och det bör införas en neutral formulering.
- Förslaget bör kompletteras med avdrag för en snittkostnad för obalanser per elområde.
- Det behöver anges att vindkraftsersättningen enbart ska baseras på el som producerats av vindkraftverk. El som i en hybridanläggning har producerats av annat än vindkraftverk, t.ex. solceller, ska inte beaktas vid beräkningen av vindkraftsersättningen.
- Det bör finnas ett golv för intäktsregleringen för att ta höjd för negativa elpriser.

Det bör införas en kontrollstation för översyn av hur väl modellen för intäktsberäkning fungerar. En sådan kontroll bör bl.a. omfatta hur obalans- och andra elhandelskostnader påverkar hur stor del av intäkterna som inkluderas, och hur modellen påverkar vindkraftsbolagens möjligheter att teckna långa avtal för prissäkring.

9 § Fastställande av andelens storlek

Vi stödjer trappstegsmodellen som är administrativt och pedagogiskt enkel. Det är positivt att förslaget innebär att intäktsdelningen ska omfatta ett avstånd om åtta verkshöjder, så att de som bor närmast en vindkraftsanläggning får en större andel av intäkterna jämfört med Incitamentsutredningens förslag om tio verkshöjder⁹.

Vi stödjer också att mätningen ska göras från centrumkoordinat för ett vindkraftverk och närmaste del av en bostadsbyggnad. För att skapa förutsebarhet och minska den

⁹ *Värdet av vinden* SOU 2023:18, s. 40.

administrativa bördan för verksamhetsutövaren bör det förtydligas i författningskommentaren till 9 § att det är fasadens placering vid tiden för den första ansökan om utbetalning som räknas.

Att maxersättning ska utgå för alla närboende upp till fem verkshöjder innebär dock att många vindkraftsanläggningar i södra Sverige slår i taket på två procent för intäktsdelning och att summan kommer behöva justeras ner för mottagarna. De vindkraftverk som planeras framåt har ofta en maximal totalhöjd på mellan 250 och 300 meter och även högre. Med det liggande förslaget finns risk för att de som bor närmast inte upplever att de får en tillräcklig ersättning om en alltför stor utspädning sker eftersom taket på två procent nås. Vi föreslår därför en modifierad trappa:

- 0–4 vh 2,5‰
- 4–5 vh 2 ‰
- 5–6 vh 1,5 ‰
- 6–7 vh 1‰
- 7–8 vh 0,5 ‰

Med vårt förslag får man en bättre differentiering och den säkerställer i ökad utsträckning att de som verkligen bor nära får en bra ersättning. Eftersom de flesta nya vindkraftsanläggningar har totalhöjder som överstiger 250 meter kommer bostäder inom en kilometer ändå få maxersättning.

10 § Beräkning av vindkraftersättning från två vindkraftverk

Vi har inga invändningar mot att ersättning ska utgå från två vindkraftverk. I bestämmelsen är det dock formulerat som att vindkraftverken ska ligga inom en anläggning, dvs. i samma anläggning. Det behöver tydliggöras vad som gäller om en bostad ligger inom åtta verkshöjder från mer än en vindkraftsanläggning. Ett sådant scenario är inte omöjligt när till exempel två verksamhetsutövare byggt vindkraftsanläggningar dikt an varandra eller på var sitt håll med ett antal bostäder belägna mellan projekten, för åtta verkshöjder är en relativt lång sträcka.

Som anges i promemorian är ökningen av påverkan från varje vindkraftverk utöver det närmaste marginell. Den rimliga lösningen bör vara att bostadsägaren fortfarande får ersättning för högst två vindkraftverk, oavsett vem som äger dem. Det förutsätter dock att det bör införas en skyldighet för byggnadsägaren i den föreslagna förordningen att lämna information om den ansöker om ersättning även från andra verksamhetsutövare, se även synpunkter nedan på förordningen.

11 § Datum för utbetalning

Vi är positiva till att vindkraftersättning ska betalas senast den 1 juli året efter ett intäktsår, och att beräkningen ska redovisas för mottagaren.

12 § Tak på två procent

Vi välkomnar att förslaget är att en verksamhetsutövare ska betala högst två procent av intäkterna från anläggningen, och att ersättningen ska sättas ned proportionellt om det taket nås. Det är viktigt att taket faktiskt blir två procent och inte kan överstigas p.g.a. den beräkningsmodell som ska tillämpas enligt 8 § eller av andra skäl. Vi anser dock att undantaget i tredje stycket är rimligt, även om det kan innebära att taket på två procent överstigs något i enstaka fall.

13 § Preskription

Vi stödjer förslaget om preskription så att rätten till vindkraftsersättning upphör efter tre år om anmälan inte gjorts.

Övergångsbestämmelse

Vi stödjer förslaget till övergångsbestämmelse om att lagen inte ska tillämpas på vindkraftsanläggningar som har fått tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken före den 1 juli 2026. Det bör förtydligas i bestämmelsen att *fått tillstånd* i avser lagakraftvunnet tillstånd, och samma förtydligande behövs i författningskommentar och motivtext. Det bör också förtydligas att författningskommentarens hänvisning till *tillståndspliktiga ändringar* inte omfattar ändringstillstånd meddelade efter frivilliga ansökningar om sådana tillstånd.

Förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen

Det är positivt att intäktsdelningen ska vara skattefri till den del den avser en privatbostad. Det skapar starkare incitament för acceptans och minskar verksamhetsutövarnas administration.

För att minska den ekonomiska börda som intäktsdelningen medför för verksamhetsutövarna förordar vi också att det införs en bestämmelse i inkomstskattelagen om avdragsrätt för verksamhetsutövaren, även för den delen av intäktsdelningen som är skattefri.

Förslag till förordning om intäktsdelning

Vi välkomnar att författningskommentaren tydligt anger att det åligger byggnadsägaren att visa att byggnaden används för bostadsändamål. Det bör innebära att byggnadsägaren ska motivera varför byggnaden utgör bostadsbyggnad och intyga uppgifternas riktighet. Kraven i 3 § behöver utvecklas så att byggnadsägaren ska lämna följande information:

- Byggnadsägarens kontaktuppgifter.
- Bostadsbyggnadens fastighetsbeteckning alternativt fastighetsbeteckning på den fastighet där bostadsbyggnad på ofri grund är belägen.

- Intyg om att bostadsbyggnaden fanns eller var under uppförande vid tidpunkten för ansökan om tillstånd för vindkraftsanläggningen, se synpunkter på definitionen av bostadsbyggnad på s. 6.
- Motivering och intygande av att byggnaden används som bostadsbyggnad.
- Uppgift om ägarandel vid flera delägare.
- Uppgift om en ägare ska företräda hela bostadsbyggnaden vid flera delägare.
- Information om byggnadsägaren gör anmälan om vindkraftsansättning till fler än en verksamhetsutövare.

Vi föreslår att stryka 3 § första stycket 5 eftersom det är svårt för många byggnadsägare att göra tillräckligt precisa uppskattningar av avståndet, och verksamhetsutövaren ändå kommer att behöva göra egna mätningar. Det kommer dock att vara viktigt med ett tydligt underlag från byggnadsägaren om ett bostadshus för att kunna göra exakta mätningar. Byggnadsägaren kommer utöver att lämna den information som ska ingå i anmälan behöva godkänna att verksamhetsutövaren behandlar de personuppgifter som lämnas.

Stockholm 2025-12-18

Lina Kinning
Vice VD
Green Power Sweden

Per Olofsson
Ordförande
Svensk Vindkraftförening